

Griet Op de Beeck

Het beste wat we hebben

2017 Prometheus Amsterdam

De enige gevaarlijke en ongezonde verdrieten zijn diegene die we in onszelf begraven en stil met ons meedragen om ze te verdrinken in het lawaai van het leven daarbuiten, als ziektes die oppervlakkig behandeld worden en zich alleen maar even terugtrekken om na een tijdje des te heftiger opnieuw uit te breken. Verdriet als ongeleefd leven, verworpen verleden, verloren gelopen emotie, dat is leven waar we aan kunnen sterven.

Rainer Maria Rilke, *Brieven aan een jonge dichter*

To leave the world a little better than you found it. That's the best a man can ever do.

Paul Auster, *Timbuktu*

*'t Is al wa da j' aan 't doen woart
Gelik wa da j' aan 't doen woart
Doe mo voert*

Het Zesde Metaal, 'Naar de wuppe'

wat wordt gewist
blijft even waar

EEN

Hij had er drieënveertig jaar over gedaan om erachter te komen, maar hij was niet gemaakt om zich schrap te zetten. Lucas trok zijn schouders naar achter en ontspande ze weer. Hij hees de mouwen van zijn colbert zo ver mogelijk omhoog en krabde aan beide onderarmen. Behalve de rode strepen die zijn nagels achterlieten zag hij nog steeds niks ongewoons, en toch was de jeuk om gek van te worden. ‘Diep in- en uitademen,’ hij zei het hardop tegen zichzelf, nadrukkelijk: ‘In en weer uit.’

Eenentachtig meter hoog, had hij gelezen. De brug stond hier al langer dan Lucas bestond, en sindsdien waren er elk jaar gemiddeld veertienhalf mensen afgesprongen. Hij wilde de rekensom niet maken. Hij boog zich over de brede reling en staarde de diepte in. Het duizelde hem, hij klemde zich vast aan het ruwe beton, maar hij bleef kijken. Een straat, water en een spoorweg, stilstaande auto’s, bomen in alle kleuren groen, daken van huizen, slordig naast elkaar geplakt, gevels met ramen en deuren, allemaal dicht, een weg die een verte tegemoet draaide, een wandelaar met een hond, alles in miniatuur, alsof het niet echt was, niet meedeed met het leven hierboven. De immense diepte zoog en verpletterde. Hij kwam behoedzaam overeind, zette een stap achteruit en staarde naar de wolken, almaar rusteloos in beweging, alsof ze probeerden de lucht te ontvluchten. ‘In en uit, in en

uit.' Lucas probeerde zijn stem zo kalm mogelijk te laten klinken.

Hij wist eigenlijk niet hoe hij hier was beland. Hij was in zijn auto gestapt, dat wist hij nog, en terwijl hij naar zijn gordel reikte, besepte hij dat hij nog steeds zijn toga droeg. Hij stapte weer uit en trok het onding gejaagd over zijn hoofd, hij bleef met een elleboog haken aan een mouw, hij hoorde iets scheuren en vloekte. Hij zwierde het zwarte gewaad op de achterbank en trok zijn colbert aan. Hij vond het potsierlijk, telkens die verkleedpartij, hij vermoedde dat hij met die mening een stevige minderheid vertegenwoordigde onder zijn collega's.

Hij ging weer in zijn auto zitten. Hij schuurde met zijn onderarmen over het stuur. Hij hoorde de bode aan komen lopen: 'Edelachtbare?! Edelachtbare, wat...?!' Lucas deed alsof hij het niet hoorde. De sleutel in het contact, gas geven, niet nadenken, rijden, de parkeergarage uit.

En nu stond hij hier, op deze vreemde brug. Hij ging met zijn handen door zijn haar, voelde de vingertoppen langs zijn schedel. De hoofdpijn viel amper te verdragen, alsof ze met wetboeken tegen zijn slapen sloegen. Lucas' telefoon trilde in zijn binnenzak. Maar hij wilde niemand horen nu, of hij was niet in staat om te praten met wie ook, dat was het misschien eerder. Hij wist het niet.

Hij moest het al zo lang altijd allemaal weten. In zijn rechtbank, waar hij vonnissen velde en zo het lot van mensen bezegelde. Dat was nu eenmaal zijn rol, waarvoor hij ook nog eens helemaal zelf had gekozen, dus geen reden tot gezeur. In zijn huis, waar zijn vrouw vond dat de weg vooruit was, en dit leven te kort om te talmen. Zij was gemaakt van constructiestaal, daar had hij al van toen hij haar leerde kennen bewondering voor.

Hij wreef in zijn ogen, langs zijn wangen, zijn kin. Hij was blij dat hij zijn eigen gezicht niet hoefde te zien. Er kwam een trein voorbij die in de tunnel verdween, van hieruit gezien een worm die terug de grond in kroop. Verder amper beweging daar bene-

den, het leek eerder een vervlogen herinnering aan een dorp dan een dorp. Hij wou dat herinneringen konden vervliegen, zoals geuren en hoop doen, soms.

Intuïtief zou je denken dat de rivier de zachtste landing bood, maar vanaf deze hoogte water raken is als tegen cement aan knallen, wist hij. Door de impact versplinteren je botten, die dan meestal vitale organen doorboren. Wie dat geluk niet heeft, verdrinkt alsnog. Nu ja, bijna altijd. Er bestonden verhalen over springers die het toch haalden. Lucas had eens een onderzoeker aan het woord gehoord die wereldwijd die zeldzame overlevers had ondervraagd, en meer dan 90 procent bleek op het moment van loslaten te denken: ik wil toch niet sterven. Die gedachte vond Lucas onverdraaglijk, de laatste seconden contemplerend van alle mensen die wel de dood hadden gevonden.

Hij zag drie sigarettenpeuken liggen tussen de reling en de weg. Hij hoopte van drie rokers, maar hij wist eigenlijk wel beter. Misschien zeiden de mensen die het overleefden dat ook alleen maar om de mislukte poging hanteerbaar te maken. We zijn zo goed in onszelf een rad voor de ogen draaien, als dat de dagen draaglijker lijkt te maken.

Hij hield nog altijd niet echt van water. Hij was vijf, misschien net zes, toen zijn vader hem zei dat ze eens gingen kijken naar het zwembad van het hotel. Lucas wist nog hoe opgewonden hij was dat hij mee mocht met zijn papa. Hij had zijn zwembroekje aantrokken, hij hoopte dat er ook een kinderbad was. Ze liepen de gangen door, hij voelde de zachte vloerbedekking onder zijn blote voeten. Ze namen de lift naar beneden, met bordeaux tapijt aan drie wanden en een spiegel aan de vierde, dat wist hij nog. Ze kwamen langs de ontbijtzaal, kozen de trap en via een glazen deur arriveerden ze bij een vrij groot overdekt zwembad.

Zijn vader en hij stonden ernaast, zwijgend te kijken naar de anderen, in en om het water, er waren niet veel mensen. En opeens, zonder waarschuwing, gooide zijn vader hem erin. Lucas

herinnerde zich de blinde paniek, het water in zijn neus, zijn geworstel om weer boven te komen, zijn vader die toekeek en niks deed, de boze gezichten van de toeschouwers, en Lucas die dacht dat ze kwaad op hem waren, hij, de jongen die niet eens kon zwemmen en zo zijn vader te schande maakte. Haarscherp zag hij hen voor zich, nu nog altijd.

Hij voelde zijn hart in zijn hals kloppen, hij ademde te snel. En die vreselijke jeuk. Hij moest rustiger worden. Zitten, misschien zou dat helpen. De reling was zeker dertig centimeter breed, eigenlijk kon dat wel. Lucas keek naar de schotten die ze hadden opgetrokken, aan weerszijden, een meter of drie breed en pakweg twee meter hoog, in een doorzichtig soort kunststof. Ter preventie, heette zoiets. Alsof mensen niet gewoon daarnaast konden springen. Met zijn linkerhand greep hij de buis van het schot beet, zette een voet op het beton van de reling en duwde zich omhoog. Heel even keek hij weer naar beneden, schrik verkrampde zijn spieren, maar hij zette door en liet zich zakken. Ze zeggen dat grote wanhoop angst nivelleert, hij vroeg zich af of dat wel waar was.

Een vlucht vogels gleed voorbij, zwaluwen misschien, al begreep hij niet waarom hij dat dacht, hij wist niks van beesten en planten. In zijn rug hoorde hij een aantal auto's passeren, allemaal mensen met een bestemming. Hij wriemelde met een hand onder zijn mouw, probeerde te krabben. Hij vroeg zich af wanneer de laatste hier was gesprongen, en waar dan precies, en wat hij of zij nog zou hebben gezien en gedacht.

Hij voelde het kille beton onder zijn kont. Hij masseerde zijn slapen, al had dat verder geen effect. Zijn telefoon trilde voor de zoveelste keer. Hij haalde het toestel uiteindelijk toch maar tevoorschijn, er is een grens aan alle volharden. Op het scherm de foto van Isabelle die ze er zelf in had gezet. Ze stond erop dat haar naam werd uitgesproken met een duidelijk 'le' op het eind, zoals de Fransen doen. Grijszige ogen, groenige make-up, felle blik, dunne wenkbrauwen, opvallende neus, donkerrood gestifte lippen, lange

hals, een wat meewarige trek om de mond, of misschien dacht hij dat alleen maar. Lucas staaarde ernaar, alsof overgaan tot praten verder niet de bedoeling was. De telefoon viel stil, haar beeld verdween. Zeventien gemiste oproepen, zag hij nu. Hij stopte zijn telefoon weer weg.

Lucas dacht aan zijn vrouw, aan wat haar zus ooit eens tegen hem had gezegd over hen toen Isabelle het niet hoorde. Aan Pippa die nu in een ver land zat. Aan Suzanne zoals ze vroeger was, een klein meisje met grote ogen en dik blond haar met een bolle pony. Hij probeerde niet aan zijn moeder te denken. En ook niet aan zijn vader.

De telefoon trilde weer. Daar, aan de andere kant van de lijn, was het echte leven, daar waar hij vandaan kwam, daar waar hij was weggevlucht. Hij keek omhoog en naar beneden, even, hij kon zijn hart horen kloppen, dacht hij. Het trillen stopte, en begon daarna meteen opnieuw. Als hij nu gewoon vertrok zou er in wezen niks gebeurd zijn. Hij hoefde alleen maar rechtsomkeer te maken en een of andere smoes te bedenken. Hij hoefde alleen maar te doen wat van hem werd verwacht. Dat deed hij toch al een heel leven? Dat kon hij toch best?

Met een ruk trok hij zich op aan de buis, hij legde zijn kin tegen zijn borstkas, keek de afgrond in en huiverde. 'Heeeeelp!' Hij brulde het de vallei in. Er denderde een vrachtwagen voorbij. En toch was er niemand anders dan hij. Hij voelde zijn nekspieren spannen. De telefoon bleef zoemen. Hij werd gek van de jeuk. Hij wou dat de wind zou fluiten nu, of dat er iemand was die iets tegen hem zei. Maar hij staaarde naar beneden en zag alleen maar stilte. Leven dat niet het zijne was. Onbestemde eeuwigheid. En hij stond hier, alleen, eenentachtig meter boven de afgrond, een paar seconden verwijderd van het einde van alle dingen, als dat was wat hij wou.

TWEE

Wat was er gebeurd? Wat had er precies bezit van hem genomen? Op welk moment kon het plots niet meer verder, niet zo, niet met de vanzelfsprekendheid van al die jaren?

Gisteren was hij thuisgekomen, het moest iets na zevenen zijn geweest. Hij was vroeger dan normaal vertrokken omdat Peter en Caroline en Gerard en Alec kwamen eten en Isabelle hem had gevraagd om langs de traiteur te rijden, daar stond een bestelling klaar. Lucas vond het wel leuk om zelf te koken, maar na het debacle met die zelfgemaakte sushi speelde zij liever op zeker, dat begreep hij ook wel.

‘Hé Lucas.’ Gerard kwam binnen met Alec achter zich aan. ‘Waar is ze, de bloem van de avond?’ Hij schoot langs Lucas heen de keuken in. ‘Schat!’ Hij overhandigde Isabelle een stralend boeket en kuste bij wijze van grap drie keer in de lucht naast haar wangen. Alec mepte Gerard plagerig tegen zijn achterhoofd en pakte Isabelle beet alsof hij na een leven lang fanatieke homoseksualiteit alsnog een overstap leek te overwegen. De bel ging nog een keer. Lucas liep naar de deur.

‘Hier zijn we!’ Peter droeg een houten kistje met zes flessen, spoorde Caroline aan om door te lopen en vroeg: ‘Waar mag ik het neerzetten? Het is die Malartic-Lagravière waar Isabelle zo dol op is, die uit 2005.’

Lucas bedankte hem, nam het cadeau over en bracht het meteen naar de kelder.

In de keuken bleken Gerard, Isabelle en Caroline al een glas champagne in de hand te hebben.

‘Maakt gij anders de gin-tonics, Lucky? Twee, of drie als ge er zelf ook een wilt. De champagne zit al in de ijsemmer, die zal ik meenemen.’

‘Oké.’

Lucas trok de ijskast open. Isabelle troonde het gezelschap mee, de deur sloeg dicht, gedempt gelach en gepraat kropen tussen de spleten tot in de keuken. Lucas zocht naar de fles gin die bij deze tonic hoorde. Hij kon die niet meteen vinden, maar als hij gewoon Hendrick’s gebruikte zou Gerard dat zeker merken. Verdomme. Hij kwam omhoog, rolde zijn mouwen op en bestudeerde zijn onderarmen onder het felwitte licht van de afzuigkap. Hij zag niks, krabde uitgebreid, dat deed deugd.

Hij haastte zich niet. Eigenlijk wou hij liefst van al in de keuken blijven, een beetje voor ober spelen, niet in de weg lopen. Die gedachte wuifde hij weg. Hij sneed dunne plakjes van de komkommer, prepareerde de glazen, nam wijn voor zichzelf en zette alles op een dienblad. Hij duwde de deur open.

Nina Simone zong vanuit de speakers. Lucas overhandigde de drankjes en schoof het voetbankje tot bij de salontafel, daar ging hij op zitten.

‘Maar wanneer gaan ze nu eindelijk tot een consensus komen over die hervorming van de vennootschapsbelasting? Hoelang lullen ze daar nu al over?’ Peter liet het dramatisch klinken en stak een betoog af. Lucas moest denken aan die man van vanmiddag. Die had samen met een andere kerel diesel gestolen uit een grote installatie. Ze zaten in de kou, met twee kinderen, zei hij. Hij moest dat vonnis nog schrijven.

Vanuit zijn ooghoek zag hij dat Isabelle gebaren zat te maken, hij kon ze niet meteen lezen. Hapjes, lipte ze ten slotte. Ze wees

naar hem en toen naar zichzelf, met vragende wenkbrauwen. Lucas stak een vinger op en veerde overeind, hij deed het wel.

‘Hebt ge hulp nodig?’ Caroline vroeg het pro forma, vermoedde hij.

‘Nee, blijf lekker zitten.’

‘Hij is zo’n gerief in huis, hè,’ zei Isabelle en ze glimlachte naar Lucas.

Alec antwoordde: ‘Wilt ge hem anders niet ruilen voor Gerard? Ik probeer hem nu al een maand of drie zover te krijgen dat hij zijn schoenen in het speciaal op maat gemaakte schoenenrek zet, en zelfs dat is al te veel gevraagd.’

Gelach. Toen gingen ze door over de vennootschapsbelasting.

Isabelle noemde ze hun vrienden, maar eigenlijk waren het de hare, ook al kenden ze elkaar allemaal al een jaar of achttien inmiddels, bijna even lang als hij en Isabelle samen waren. Lucas werd vakkundig uit de weg gegaan, getolereerd als de man die zij nu eenmaal bleek te hebben uitgekozen, dat sprak hij vanavond voor het eerst zo onomwonden uit tegen zichzelf, daar in de keuken, terwijl hij zijn nagels in zijn onderarmen zette. Zij zou hem hoogstens licht smalend paranoïde noemen als hij dat tegen haar zou zeggen, dat deed hij dus maar niet.

Lucas legde de gegratineerde oesters voorzichtig in een ovenschaal. Een paar minuten onder de grill en ze waren klaar. De oven ronkte. Hij wachtte. Isabelle had beweerd dat het gegarandeerd tussen zijn oren zat, dat er niks te zien viel aan die armen, dat de jeuk misschien simpelweg het gevolg was van dat gekrab. Hij zei tegen zichzelf dat hij er gewoon niet meer aan moest denken, een kwestie van de boodschap overbrengen aan al wat tussen die oren zat. De oven piepte.

‘Heerlijk.’

‘Ik eet oesters liever puur,’ zei Gerard, ‘maar zo zijn ze ook best lekker, dat moet ik toegeven.’

Caroline knikte: ‘Ja, top, dit’, en toen ging ze verder: ‘Maar zij heeft dus na dat gesprek beslist om haar nooit meer te zien.’

‘Haar eigen moeder?’ Alec verslikte zich bijna van spontane ontzetting.

‘Wat voor iemand zijn ze dan? Uw eigen moeder.’ Gerard slurpte nog eens van de oesterschelp, al was die leeg inmiddels, hij fronschte.

‘Zeg, kunt ge u wat inhouden, alstublieft? Lucky zit er ook bij, hè.’ Isabelle mepte Gerard speels tegen zijn schouder.

Lucas vroeg zich af of hij het kon maken om nu meteen de schelpen weer op te ruimen en weg te brengen.

‘Ik bedoe-oel: in dit geval, hè.’ Gerard haalde al zijn theatraliteit uit de kast.

‘Ge kunt situaties niet zomaar vergelijken,’ tjlpte Alec, ‘er zijn mensen die...’

‘Zwijg maar gewoon, jullie maken het erger.’ Isabelle keek naar Lucas. ‘Alec en Gerard hebben nu eenmaal een moedercomplex, trek het u niet aan.’

En opeens keek het voltallige gezelschap naar hem.

‘Teder zijn keuze in dit leven,’ suste Alec.

Het viel Lucas op dat Isabelle almaar in zijn plaats sprak, het viel hem op dat zoiets hem opviel, want dat deed ze eigenlijk wel vaker.

‘En soms is het amper een kwestie van kiezen,’ antwoordde Lucas op de niet-gestelde vraag die in de kamer rondwaaide. Hij wachtte de reacties niet af, stond op en begon de oesterschelpen te verzamelen. Ondertussen verergerde de jeuk alleen maar.

‘Is een op zichzelf aangewezen jongen die in totaal liefdeloze omstandigheden werd grootgebracht werkelijk schuldig als hij op zijn negentiende in de fout gaat?’ Lucas reageerde op iets wat Peter had gezegd.

‘We hebben sociale voorzieningen in ons land. Ge moet niet

stelen, hè.' Caroline nam een zuinig hapje van haar dessert.

'Het probleem is: we kennen het hele verhaal niet, we hebben geen zicht op alle complexe factoren die zo'n jongen tot die daad hebben gedreven. De budgetten ontbreken om die te achterhalen. Er wordt te weinig samengewerkt tussen advocaten en hulpverleners en magistraten om echt...'. Lucas zag Alec wijzen naar iets in het bord van Gerard, daar maakte hij een grimas bij. 'Ik bedoel: schuld en onschuld zijn zulke ingewikkelde begrippen en... We missen de informatie die ervoor zou kunnen zorgen dat zo'n jonge gast echt geholpen wordt. Daar kan ik van wakker liggen.'

Hij hoorde lepels over bordjes schrapen. Gerard pikte iets van Alecs bord en kreeg een klets op zijn linkerhand.

'En een stap verder nog: is een psychopaat die klinisch niet in staat is tot empathie actief verantwoordelijk voor zijn daden?'

Hij zag Peter sceptisch kijken.

'Ik bedoel maar: er zijn geen rechtlijnige antwoorden.'

'Nee,' antwoordde Gerard, 'dat is wel zo.' Hij keek naar Isabelle. 'Zeg, trouwens, wat eten we nu eigenlijk?'

'Op de doos stond sushi en ravioli van mango en passievrucht.'

'Ik begrijp waarom ge dat er niet bij hebt gezegd,' giechelde Alec.

'Zeg, organiseer volgende keer zelf een diner, hè,' Isabelle zei het gespeeld verontwaardigd.

'Het is lekker, daar niet van, maar ik wil liever niet aan sushi en ravioli denken terwijl ik dit naar binnen speel, geef toe.'

Er ontstond roezemoezende hilariteit aan tafel. Lucas hield niet zo van de smaak van passievrucht eigenlijk. Hij at het toch op.

'Ja maar, gij zijt zo stil tijdens zo'n avond, de laatste tijd toch, terwijl ge u vroeger meer mengde. Het lijkt of het u amper nog interesseert allemaal.' Isabelle zette de tandenborstel aan, het gezoem overstemde de late straatgeluiden.

'Wat? Zo'n etentje?'

Het bleef even stil.

Ze spuwde in de wastafel, nam een slok en spuwde een tweede keer.

‘Nee, weet ik veel, de wereld, de politiek of waar het dan ook over gaat.’

‘Dat interesseert mij wel, heel erg zelfs, zoals ge weet, ik heb het toch gehad over –’

‘Ja, ik bedoel niet letterlijk dat ge echt helemaal niks zegt natuurlijk.’

‘Als ik niet het gevoel heb dat ik iets wezenlijks kan bijdragen, ja dan...’

‘Als ge zwijgt, draagt ge zeker niks bij.’

‘Wordt zo’n avond geestiger als ik zeg wat ik ervan denk?’ Lucas trok zijn broek en zijn sokken uit en gooide die in de waszak.

‘Tja, ge kunt ook proberen om het allemaal wat optimistischer te bekijken, dan hoeft ge u zulke vragen niet te stellen.’

Isabelle ging met een watje langs haar ogen, dat kleurde in een mum van tijd grauw zwart. Ze keek hem via de spiegel aan, alsof ze iets verwachtte wat hij niet aan het leveren was. Hij keek vragend terug.

‘Bon, ik vond het gezellig.’ Ze gooide het watje in het vuilnisbakje. ‘Alec is toch hilarisch? Als hij geen homo was, zou ik het wel weten.’

Lucas trok zijn hemd uit en krabde langs zijn armen. ‘Ja, schone vent, die Alec.’

‘Ja, maar hij is ook scherp en snel en slim en energiek en gewoon ja, leuk om bij te zijn.’ Ze trok haar nachtjapon aan. ‘Zeg, uw voeten stinken. Was die eerst maar voor ge in bed komt.’ Ze legde haar juwelen bij de wastafel. ‘En stop met krabben, ge maakt het erger.’

Isabelle verdween naar de slaapkamer.

Lucas rommelde in het apothekerskastje, hadden ze niet een of andere crème tegen jeuk in huis? Doosjes genoeg met pijnstillers

en medicijnen die al lang hun houdbaarheidsdatum voorbij waren, maar niks in die sfeer verdomme.

‘Stop met krabben,’ zei hij hardop tegen zichzelf, en hij draaide de kraan open. Hij ging gewoon een douche nemen, dat geklooi met voeten in een badkuip, daar zag hij helemaal tegen op. Hij wachtte tot het water warm werd, keek bewust weg van de spiegel, zag de barst in de tegels die er al eeuwen zat. De rimpels van dit huis dat hij samen met haar had gekocht en gerenoveerd, hij kende ze allemaal. Hij ging onder de hete stralen staan en sloot zijn ogen, het water stroomde over zijn gezicht, zijn huid dampte, zijn gedachten galoppeerden alle kanten op. Hij ging vast niet kunnen slapen.

Hij was vier keer opgestaan die nacht. Isabelle had er gelukkig niks van gemerkt. Toen haar wekker ging lag hij al anderhalf uur wakker. Hij liet haar eerst haar ding doen in de badkamer, hij bleef nog even in bed, hij moest nog moed verzamelen. Hij draaide zich op zijn rug en krabde verwoed aan zijn armen.

‘Moet gij niet op?’ Isabelle riep het vanuit de gang.

‘Toch wel, toch wel,’ antwoordde hij. Vervolgens bleef hij liggen.

Toen hij in de keuken kwam, had Isabelle haar jas al aan.

‘Pippa skypete nog, ik heb gezegd dat gij geen tijd zou hebben, want dat ge al te laat aan het komen waart.’ Ze hing haar handtas om haar schouder, keek inventariserend om zich heen, zij die nooit iets vergat. ‘Hoe laat zijt gij thuis?’

‘Hmm, ik weet niet,’ mompelde Lucas, ‘ik zou toch wat dossiers moeten inhalen, ik loop achter.’

‘Gezellig.’

‘Als ge wilt dan kan ik –’

‘Nee, geen probleem. Ik ga dan gewoon met Mireille iets eten of zo, ik zie wel.’

‘Trouwens, ik wil dit weekend naar Suzanne.’

‘Ge hebt uw zus vorige week woensdag nog gezien.’

‘Ja, maar ik –’

‘Als ge wilt gaan, moet ge gaan natuurlijk, daar niet van. Het is niet dat ik niet weet wat te doen.’ Ze gaf hem een snelle zoen, pakte haar sleutels. ‘En stop met krabben.’ Ze lachte erachteraan.

Hij hoorde de deur in het slot vallen. Lucas keek op zijn horloge. Hij had zin om Pippa te horen, ze had nog geen les op dit uur. Handig dat er met Pretoria geen tijdsverschil was. Maar Isabelle had wel gelijk, hij moest voortmaken. Meer nog, hij had ook geen tijd om te ontbijten. Hij trok de ijskast open, vond een banaan waar al wat bruine vlekjes op zaten. Hij bestudeerde hem van dichtbij, twijfelde, nam hem toch maar mee. ‘Soms is het niet met kiezen,’ zei hij, en hij vertrok.

Lucas luisterde naar het radionieuws. Het wakkerde tegenwoordig een onbestemde paniek aan. Zo lang had hij zijn best gedaan om de dingen te relativieren, in perspectief te plaatsen, de klemtoon te leggen op de eeuwige slingerbeweging die de wereldgeschiedenis kenmerkte, maar hoe kon je dat vandaag de dag volhouden?

Hij zette Keith Jarrett op, *The Köln Concert*, omdat hoop en melancholie daarin samenkwamen. Hij probeerde zich niet op te laten naaien door het verkeer dat vastzat, het was zijn eigen schuld, had hij maar vroeger moeten vertrekken. Hij probeerde niet te krabben. Zijn gedachten schoten alle kanten op. Hij parkeerde, nam de trap, groette een collega op wiens naam hij niet kon komen. Was dat nog wel normaal eigenlijk, al dat vergeten van hem de laatste tijd?

Hij had zitting, maar met een beetje geluk was hij tegen een uur of twee wel klaar, en dan kon hij meteen met zijn dossiers aan de slag. Er was geen tijd meer om die dringende mail te sturen, hij moest over zeven minuten op de tweede verdieping zijn. Terwijl hij onderweg was, belde Isabelle hem op.

‘Voor vanavond, ik heb afgesproken met Vince, dus doe maar wat ge moet doen.’

‘Maar zo laat was ik niet van plan om...’

Lucas hoorde gepraat van mensen op de achtergrond.

‘Zeg, Lucky, ik moet hier ook verder. Ik wou het gewoon maar even laten weten. Tot straks, rond een uur of elf, twaalf ben ik er wel weer, vermoed ik. Veel plezier daar.’

Hij bleef nog luisteren nadat ze had opgehangen. Als een idioot stond hij daar, op de gang, met een telefoon tegen zijn oor, terwijl hij tempo moest maken.

Toen hij de zittingszaal binnenstapte zag hij de griffier, die oudere met het fanatiek geföhnde hoge haar waar een vogelnest zich probleemloos in zou laten verstoppem. Lucas nam plaats op zijn statige stoel, die was nu eenmaal voor hem bedoeld. De advocaat van de eerste beklagde droeg een toga met een gelige boord, Lucas wilde niet weten hoe die zou ruiken. De jongen die moest voorkomen deed een wanhopige poging om zich verstaanbaar te maken in het Nederlands, ook al was er een tolk aanwezig. Als Lucas niet oppaste, greep zoiets hem aan.

In de tweede zaak had de procureur met uitbundige pedanterie gesproken, dat deed hij wel vaker, Lucas wende er nooit aan. In de vierde gebruikte meester Van Weldingen makkelijk twintig keer de term ‘phishing expedition’, Lucas betreurde het dat hij niet, zoals hij meestal deed als een advocaat vijfenveertig minuten de tijd vroeg om te pleiten, toestemming had verleend op voorwaarde dat hij zich niet één keer zou herhalen. Daar zag Lucas dan als een havik op toe, wat zelfs de meest ervaren pleiter nog uit het lood kon slaan. Lucas luisterde, probeerde almaar niet te krabben, dat was nu eenmaal geen gezicht voor een man die toch geacht werd enige waardigheid uit te stralen.

Tijdens de volgende zaak waren het de gezichten van de agenten die hem troffen, de dodelijke verveling die erop af stond te lezen, en hoe er een met indrukwekkende nadrukkelijkheid kauwgom stond te kauwen. Het was nochtans een intreurige zaak. Een

Algerijnse jongen was in de prostitutie beland, Lucas vreesde dat het zijn manier was om toch zijn homoseksualiteit te kunnen beleven. Een discussie met een klant die een condoom weigerde, liep uit de hand. En nu stond hij hier, aangeklaagd voor het toebrengen van ernstige slagen en verwondingen, wat niet werd ontkend. Hij beweerde dat de ander begonnen was, dat hij zich toch moest verdedigen? Hij knipperde almaar met zijn ogen. Wat moest Lucas nu toch doen met zo'n jongen? Hij probeerde zich niet af te laten leiden door de bode die rondjakkerde met de zwaarwichtigheid van een kind dat straks op moet tijdens het schoolfeest.

En toen kwam er ook nog een zaak over huiselijk geweld. De vermeende dader ging meteen zitten, de armen wijd gedrapeerd over de leuning van de zitbank, hij leek te hebben beslist dat een staat van ontspanning voor hem de enige modus was. De vrouw, eigenlijk nog een meisje, stond daar met een stille verslagenheid waar Lucas maar moeilijk naar kon kijken.

Hij hoorde het sjirpen en zoemen en knetteren van de airco-slash-verwarming. Dat was de pest in dit prijswinnende gebouw, alsof er in elke spleet krekels verstopt zaten die in hun een-tje oorlog voerden tegen rust en stilte. Hij had geprobeerd om eraan te wennen, het te omarmen als normaal omgevingsgeluid, om het samen te laten smelten met het ruisen van auto's buiten, het koeren van duiven, het tikken van hakken op de stenen vloer in de gangen, simpelweg bewijs van leven.

De procureur nam het woord. Lucas kon amper naar hem luisteren, hij dacht alleen: laat dat ellendige geluid in godsnaam ophouden, en wel nu, laat me van die jeuk verlost zijn, die is niet te harden. Hij hoorde de tegenwerping van de verdediging, hij zag de procureur het hoofd schudden, het zoemen en tikken leek alleen maar luider te worden. En midden in weer zo'n pompeuze zin veerde Lucas opeens op. Hij zag alle hoofden naar hem toe draaien. De jonge vrouw schrok, ze leek te vrezen dat er iets haar schuld was. De twee tolken die al de hele tijd fluisterend op de voorlaatste

rij zaten, vielen stil. De bode bleef voor het eerst die dag staan waar hij stond.

Ik moet weer gaan zitten, me vaag excuseren, dacht Lucas, maar hij verroerde zich niet, keek de omstanders één voor één aan, draaide zich toen bruusk om, opende de deur naar de achterkamer en verdween zo door de gangen langs de trap naar de parking. Hij holde bijna. Op dat moment wist hij niks meer, alleen dat hij daar weg moest. En wel meteen.

En nu stond hij op de reling, eenentachtig meter hoog. Tien minuten, een halfuur, of langer al. Hij had geen idee van tijd. Gedachten struikelden over elkaar, ademnood bij de gedachte aan terugkeren. Naar de rechtbank, naar zijn kantoor, naar zijn huis, zijn vrouw, de vrienden, terug naar zijn bed waarin hij zo vaak de slaap niet kon vatten, waarin nachtmerries hem de keel dichtknepen, terug naar dat leven dat hem overrompelde, met de mensen die er waren en de mensen die ontbraken, waar discussies over wereldproblemen voor anderen louter intellectuele oefeningen bleken, terwijl we op die planeet wel moesten leven, en iemand als Pippa nog zo veel jaren meer dan hij, als het goed was.

Hij keek in de duizelingwekkende diepte en voelde dat hij nooit zou durven springen. Er was een groot verschil tussen niet willen terugkeren en willen dat het eindigt. Lucas greep de buis beet en kwam behoedzaam weer van de reling af. Er reed een auto voorbij, de zoveelste sinds hij hier was. Geen enkele bestuurder had de moeite genomen om te checken of het wel ging met hem, besefte hij nu, hij die hier stond, op een notoire zelfmoordbrug. Niet dat hij die aandacht had gewild, integendeel, hij zou zich rot hebben geschaamd als hij had moeten uitleggen wat hij daar deed. Maar hij dacht aan de godsgrouwelijke eenzaamheid van mensen die wel waren gekomen om te springen. Hoeveel bevestiging moest zo veel onverschilligheid bieden aan hun donkerste gedachten?

Lucas verliet de brug en zag een meter of dertig verderop een

huis. Vanuit de ramen aan de ene kant had je vast een excellent zicht op de hele lengte van de brug. Er hing een papier voor het raam. Hij las in fluorescerend oranje: TE KOOP, met een nummer. En zonder nadenken greep hij zijn telefoon en belde. Na drie keer rinkelen werd er opgenomen.